

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЯ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА
ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ
СУВ'ЯЗЕЙ З СУАІЧЫННІКАМІ

№ 56 (640)

Ліпень 1962 г.

Год выдання 8-ы

Стварэнне Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада»

Гэтымі днямі ў Мінску адбылася нарада ініцыятыўнай групы па стварэнні Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада». У нарадзе прынялі ўдзел грамадскія дзеячы рэспублікі, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый, прамысловых прадпрыемстваў, калгасаў, саўгасаў і ўстаноў культуры БССР.

Нарада адзначыла, што за апошнія гады значна расшырыліся дружальныя сувязі паміж грамадствам БССР і Канады. Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі падтрымлівае пастаянныя кантакты з Асацыяцыяй «Канада—СССР», Федэрацыяй рускіх канадацаў і іншымі канадскімі арганізацыямі, якія выступаюць за дружбу з савецкім народам.

У гэтых карысных кантактах прымаюць удзел і іншыя беларускія грамадскія арганізацыі. Расце абмен дэлегацыямі, турысцкімі групамі і асобнымі грамадзянамі паміж Канадай і Беларуссю.

Улічваючы імкненне грамадскасці БССР да далейшага расшырэння дружальных сувязей з Канадай, нарада прызнала мэтазгодным стварыць Беларускае аддзяленне Таварыства «СССР—Канада».

Хлебны паток

Ізмурудна-залатой паводкай хлябоў заліты палі нашай Радзімы. Пасевы збожжавых і зернебабовых культур разам з азіямі збожжавым займаюць 134 мільёны гектараў — на 12 мільёнаў гектараў больш, чым у мінулым годзе. Віды на ўраджай у большасці раёнаў краіны добрыя. Чакаецца багаты збор збожжа.

Паводле даных Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення пры Саўеце Міністраў СССР, калгасы і саўгасы краіны ўжо знялі ўраджай збожжавых і зернебабовых культур з 8 мільёнаў 631 тысячы гектараў. Вышэй чым у мінулым годзе тэмпы ўборкі на поўдні Расійскай Федэрацыі, дзе ўжо

скошана 5,4 мільёна гектара збожжавых. Удвай больш, чым у мінулым годзе, убрана ў паўднёвых раёнах Казахстана і ў Грузіі. Калгасы і саўгасы Кубані, Дона, Стаўраполья, Паволжа атрымалі добры ўраджай азімай збожжавых і імкнуча хутчэй убраць яго. У дзяржаўныя засекі ссыпаны дзесяткі мільёнаў пудоў збожжа.

Граніца паспявання збожжавых культур расшыраецца. Наліваецца зерне азімага жыта і пшаніцы на палях цэнтра краіны. Гарачае лета стаіць у Цалінным краі, у Заходняй Сібіры. Пшаніца тут каласіцца, а ў радзе месц ужо зацвітае.

Будаўнікі Масквы — Цалінаграду

МАСКВА. Расце, пераўтвараецца сталіца Цалінага краю — Цалінаград. Валкі ўклад у рэканструкцыю Цалінаграда ўносяць будаўнікі Масквы.

На пляцоўках Цалінаграда цяпер працуюць каля 600 масквічоў — мантажнікаў, электразваршчыкаў, такелажнікаў, бетоншчыкаў, муляраў, электрыкаў. У мінулым годзе за кароткі тэрмін яны пабудавалі чатыры пяціпавярховыя буйнаблочныя дамы агульнай плошчай 10 тысяч квадратных метраў і чатыры школы на 880 месц кожная.

Цяпер масквічы будуць у Цалінаградзе яшчэ шэсць буйнапанельных жылых дамоў на 60 кватэр кожны і дзве школы.

З трыбуны кангрэса выступае М. С. Хрушчоў.

РАЗЗБРАЕННЕ — УЛАДНАЕ ПАТРАБАВАННЕ ЧАСУ

3 прамовы М. С. Хрушчова на сусветным кангрэсе
за усеагульнае раззбраенне і мір у Маскве

Дарогія сябры! Я, як і кіраўнікі іншых урадаў — удзельнік Жэнеўскіх перагавораў аб раззбраенні, атрымаў запрашэнне выкласці кангрэсу пазіцыю сваёй краіны па праблеме ўсеагульнага і поўнага раззбраення. Савецкі ўрад з удзячнасцю прыняў запрашэнне і палічыў сваім абавязкам далажыць кангрэсу свае погляды на гэтай важнейшай праблеме сучаснасці.

Трэба глядзець праўдзе ў вочы. Пагроза новай сусветнай вайны існуе. Чалавецтва можа аказацца ўцягнутым у гэту вайну, калі не прыняць рашучых мер. Нельга не бачыць, што тэрмаядзерная зброя няспынна ўдаканальваецца, яе накіраваны ў ваенных арсеналах пагражае дасягнуць таго крытычнага пункту, калі, як раней гаварылі, гарматы пачынаюць страляць ракетамі з тэрмаядзерным зарадам пачнуць самі лятаць. Ядзерная зброя размяшчаецца ва ўсё большай колькасці краін, ёю аснашчаецца ўсё большая колькасць ваенных часцей. Тым самым узрастае небяспека развязвання новай сусветнай вайны авантурысцкімі групамі.

Ніколі яшчэ падрыхтоўка да вайны не набывала такіх гіганцкіх маштабаў, як у нашы дні. Саюз ваенна-прамысловых манапалій — «гандляроў смерцю» і агалцеляў ваеншчыны — гэты, як яго называў былы прэзідэнт ЗША Эйзенхаўэр, «ваенна-прамысловы комплекс» шалёна раздзімае гонку ўзбраенняў. Паводле ацэнкі аўтарытэтных навуковых-атамнікаў Захаду, «патэнцыял ядзернай смерці» ў сучасным свеце складае 250 тысяч мегатон, г. зн. 250 мільярдаў тон трыніраталуолу. Такім чынам, на долю кожнага жыхара нашай планеты назапашана ўжо ў сярэднім звыш 80 тон узрыўчаткі. Гэтым прадуктам, аказваецца, цяпер багата забяспечана насельніцтва зямнога шара.

Нават паводле афіцыйных даных, на ваенныя мэты ва ўсім свеце штогод выдаткоўваецца 120 мільярдаў долараў. Гэта сума роўная прыкладна палавіне капіталаўкладанняў, якія накіроўваюцца ва ўсе галіны эканомікі свету. Яна дасягае дзвюх трэцей нацыянальнага даходу ўсіх слаба развітых у эканамічных адносінах дзяржаў. Кожныя 10 мінут адны толькі краіны НАТО трацяць на падрыхтоўку да вайны мільён долараў!

На першым месцы па маштабах ваенных падрыхтаванняў стаяць Злучаныя Штаты Амерыкі. За 17 гадоў — з 1946 па 1962 год прамыя і ўскосныя ваенныя расходы ЗША склалі ка-

ля 900 мільярдаў долараў — амаль столькі ж, колькі патрацілі ў другой сусветнай вайне ўсе капіталістычныя краіны. Па згубным шляху ваеннага марнаўства ідуць і іншыя члены НАТО. Ваенная машына ўсіх гэтых краін разраслася да неверагодных размераў.

Гонка ўзбраенняў пажырае гіганцкую масу народнай працы. Сёння 20 з лішнім мільёнаў жыхароў нашай планеты служыць ва ўзброеных сілах. Работы на вайну аддаюць сваю энергію звыш 100 мільёнаў людзей, 70 працэнтаў усяго навуковага персаналу ў свеце так ці інакш выкарыстоўваецца ў ваеннай галіне.

У свой час былы прэзідэнт ЗША Эйзенхаўэр і цяперашні прэзідэнт Кенедзі займалі рэалістычную пазіцыю, заяўляючы, што ваенныя сілы як СССР, так і ЗША роўныя. Такую пазіцыю прэзідэнт Кенедзі выклаў у час сустрэчы са мной у Вене. А цяпер кіруючыя дзеячы ЗША пачынаюць укараняць у свядомасць свайго народа і сваіх саюзнікаў думку аб тым, што суадносінны сіл нібыта змяніліся на карысць ЗША. Задума такіх выступленняў ясная: сцвярджаючы, што яны выйграюць вайну, амерыканскія мілітарысты стараюцца падбадзёрыць як свае ўзброеныя сілы, так і саюзнікаў.

Сама па сабе небяспечная канцэпцыя накіравана на ўзмацненне напружанасці ў міжнародных адносінах, на ўзмацненне пагрозы вайны. Але з пункту гледжання рэчаіснасці яна не мае пад сабой ніякай глебы. Паўстае пытанне: як амерыкан-

скія дзеячы вымералі змяненне суадносін сіл на сваю карысць? Ніякіх даных у іх наконт гэтага няма. Калі ж глядзець аб'ектыўна на становішча рэчаў, то малянак атрымаецца зусім іншы. У інтарэсах забеспячэння бяспекі Савецкі Саюз вымушаны быў стварыць за апошнія гады ядзерную зброю на 50, 100 і больш мегатон, міжконтынтальныя ракеты і глабальную ракету, якая практычна няўлоўная для абароны і стварыў проціракетную ракету. У кіруючых колах ЗША, якія не маюць такой магутнай ваеннай тэхнікі, няма ні найменшых падстаў сцвярджаць, што суадносінны сіл змяніліся на іх карысць.

Агульнавядома, што суадносінны сіл вымяраюцца ў ходзе ваенных дзеянняў, больш таго, на выніках вайны. У свой час Гітлер без канца гаварыў, што на яго баку велізарная перавага сіл, а аказаўся ўшчэнт разгромленым Савецкім Саюзам і яго саюзнікамі. Цяпер жа, калі ёсць у наяўнасці ракетна-ядзерная зброя, пралікі ў суадносінных сілах назмерна больш небяспечныя для народаў. Хто можа сказаць, колькі патрэбна 100-мегатонных бомб для разбураўня гарадоў, напрыклад, Заходняй Германіі або іншых дзяржаў, лідэры якіх займаюць такую ваяўнічую пазіцыю? Сцвярджаючы амерыканскія кіруючыя дзеячы аб уяўнай перавазе ЗША ў суадносінных сілах над Савецкім Саюзам толькі ў сабе найвялікшую пагрозу як для народаў іншых краін, так і для амерыканскага народа.

У апошні час амерыканскія (Заканчэнне на 2-й стар.)

Масква. Палац з'ездаў.

Фота Л. Папковіча.

РАЗЗБРАЕННЕ — УЛАДНАЕ ПАТРАБАВАННЕ ЧАСУ

(Пачатак на 1-й стар.)

дзеячы ўсё часцей гавораць аб тэрмаядзернай вайне, ствараюць своеасаблівы культ такой вайны. У гэтых адносінах асабліва паказальнае выступленне 16 чэрвеня міністра абароны ЗША Макнамара. У сваёй прамове ён гаварыў, што можна, маўляў, дамовіцца аб тым, каб ужываць ядзерную зброю толькі для ўдару па ўзброеных сілах, а не па буйных гарадах. Амерыканскі друк сцвярджае, што заява Макнамара была адобрана Белым домам, і растлумачвае яе як своеасаблівую прапанову Савецкаму Саюзу аб «правілах» вядзення ядзернай вайны.

Што можна сказаць на гэты «прапановы»?

Гэта страшэнная прапанова прасякнута ад пачатку да канца нянавісцю да людзей, да чалавечтва, таму што яна спрабуе ўзаконіць ядзерную вайну і тым самым гібель мільянаў і мільянаў людзей.

Гэта прапанова сведчыць аб тым, што пэўныя колы ЗША

хоць паставіць пад галоўны ўдар краіны, дзе размешчаны амерыканскія базы і ўзброеныя сілы — Італію, Турцыю, Англію, Заходнюю Германію, Японію, Грэцыю і рад іншых краін.

Нарэшце, гэта самае бессаромнае ашуканне і насельніцтва ЗША. Хіба ў буйных гарадах і каля іх няма ўзброеных сіл? Хіба ядзерныя бомбы, разарваючыся «па правілах» Макнамара, скажам, у прыгарадах Нью-Йорка, не апаліць смерцю гэты буйнейшы горад? У некаторых краінах няма такіх буйных гарадоў, як у ЗША, а знішчэнне сярэдніх гарадоў, пасёлкаў і вёсак Макнамара, відаць, лічыць вайной «па правілах».

А хіба насельніцтва сярэдніх гарадоў або вёсак, на якія Макнамара лічыць магчымым скінуць атамныя бомбы, не такое ж дарагое, як і насельніцтва буйных гарадоў?

Па-другое, ракетна-ядзерная вайна поўнасьцю сцірае граніцы паміж фронтам і тылам. Больш таго, іменна цывільнае насель-

ніцтва будзе ў першую чаргу ахвярай сродкаў масавага знішчэння. У такой вайне толькі некалькі тэрмаядзерных бомб могуць поўнасьцю знішчыць не толькі буйнейшыя прамысловыя цэнтры са шматмільённым насельніцтвам, але і цэлыя дзяржавы.

Мы лічым, што трэба дамаўляцца не аб тым, як весці ядзерную вайну, а аб тым, як выключыць самую магчымаць яе ўзнікнення, каб былі цэлыя ўсе гарады як буйныя, так і дробныя, каб былі цэлыя ўсе сёлы, вёскі і хутары.

У сучасных умовах нельга падыходзіць да сусветнай вайны са старымі меркамі, аб ёй нельга думаць старымі катэгорыямі. Гутарка ідзе аб варэным, якасным змяненні ваеннай тэхнікі, аб небывалым узростанні разбуральнай сілы сродкаў вайны. У чым гэта выяўляецца?

Па-першае, новая зброя не ідзе ні ў якое параўнанне з ранейшай. Сіла выбуху толькі адной магутнай вадароднай бомбы ў шмат разоў перавышае сілу выбуху ўсіх баявых сродкаў, ужытых ва ўсіх войнах у гісторыі чалавечтва, уключаючы першую і другую сусветныя войны.

Амерыканскія эксперты падлічылі, што адна вадародная бомба магучасцю 20 мегатон, узарваючыся ў паветры, зраўняла б з зямлёй усе цагляныя і каркасныя жылыя дамы ў радыусе да 24 кіламетраў ад эпіцэнтра выбуху. Бушуючае мора агню спаліла б усё, што можа згарэць, усе жывыя істоты ў радыусе ад Нью-Йорка да Філадэльфіі. А цяпер створаны ўжо бомбы на 50, 100 і нават больш мегатон. Паводле арыентровачных падлікаў вучоных, сусветныя запасы ядзернай зброі ўжо раўняюцца па сіле 12,5 мільёна такіх бомб, якія былі скінуты на Хірасіму.

І, нарэшце, пры цяперашняй расстаноўцы сіл і наяўнасці новых відаў зброі тэрмаядзерная вайна, да якой заклікаюць амерыканскія мілітарысты, не абмяжуецца тэрыторыямі толькі дзвюх дзяржаў, яна набудзе ўсеагульны характар, прынясе разбурэнне і пагібель мільянаў людзей ва ўсіх частках свету. Што гэта азначае для чалавечтва? Адзін з выдатных барацьбітоў супраць атамнай смерці, вядомы амерыканскі вучоны Лайнус Полінг у сваёй кнізе «Не павінна быць больш войнаў» вызначае колькасць магчымых ахвяр ядзернай вайны ў 800 мільянаў чалавек. Такая суровая ісціна аб сапраўдным характары тэрмаядзернай вайны. І калі гэту ісціну цяпер утойваюць ад народаў дзяржаўных Захаду, то яны робяць злачынства перад чалавечтвам, у тым ліку і перад народамі сваіх краін.

Тыя, хто балансуе «на грані вайны», спрабуюць запэўніваць, быццам надзейнай гарантыяй захавання міру з'яўляецца сама ракетна-ядзерная зброя. Гэта канцэпцыя — яе на Захадзе называюць «раўнавагай страху» — супярэчыць здароваму сэнсу, з'яўляецца абуральным ашуканнем людзей. На справе пад флагом «дактрыны раўнавагі» выношваюцца планы развязвання прэвентыўнай вайны. Некаторыя адказныя дзяржаўныя дзеячы ЗША нават адкрыта заяўляюць аб сваёй гатоўнасці ўзяць на сябе «ініцыятыву ў ядзерным канфлікце з Савецкім Саюзам».

Удумайцеся ў гэтыя словы. Гэта не толькі пагроза тэрмаядзернай вайной, але і навязванне злавеснага спаборніцтва ў тым, хто першым пачне такую вайну. Паколькі яны гавораць, што могуць першымі развязаць вайну, то тым самым як бы падказваюць іншым краінам: спяшайцеся, маўляў, каб апырацца на праціўніка. Да чаго гэта можа прывесці? Для кожнага зразумела: да катастрофічных вынікаў. Можна толькі здзіўляцца такім заявам. Іх аўтары не задумваюцца аб тым, чым пагражае вайна самім Злучаным Штатам, іх саюзнікам, Аме-

рыканскія палітыкі ўсё больш настойліва цвярджаюць свайму народу, што ў тэрмаядзернай вайне ЗША панясуць меншыя страты, чым Савецкі Саюз, і змогуць нібыта атрымаць верх. Гэта беспадстаўная ілюзія. Навязванне такога разумення пытання мае на мэце падрыхтаваць грамадскую думку ЗША і іх саюзнікаў да развязвання вайны: маўляў, трэба спяшацца развязаць вайну цяпер, а то становіцца можа змяніцца. Гэта не што іншае, як падрыхтоўка сьвядомасці людзей да немінучасці вайны і апраўданне агрэсіўных сіл, якія імкнуцца да таго, каб паскорыць развязванне атамнай вайны.

Але мы з усёй пэўнасцю заяўляем: калі агросары развяжуч ядзерную вайну, яны немінуча і самі згараць у яе полымі.

Неабходна ўлічваць, што ва ўмовах міжнароднай напружанасці нават простая памылка можа выклікаць маланкавую ланцуговую рэакцыю ўсеагульнай вайны. Узьяць, напрыклад, дзеянні камандуючага амерыканскай стратэгічнай авіяцыяй генерала Паўэра, які ў лістападзе 1961 года на падставе ілжывай трывогі загадаў накіраваць бамбардзіроўшчыкі, дыслакаваныя на ўсіх амерыканскіх базах, у бок Савецкага Саюза. Ён не палічыў патрэбным нават давесці гэта да ведама прэзідэнта ЗША, гэта значыць, вярхоўнага галоўнакамандуючага ўзброенымі сіламі гэтай краіны. Дванаццаць з паловай мінут амерыканская стратэгічная авіяцыя знаходзілася фактычна ў стане вайны супраць Савецкага Саюза. Дзе гарантыя, што ў выпадку наступнай ілжывай трывогі заўзятая амерыканскія генералы дадуць адбой раней, чым ужо выбухне катастрофа?

Вялікая небяспека выпадкова ўзнікнення вайны з-за тэхнічных пралікаў. Колькасць аварый амерыканскіх самалётаў, якія нясуць на борце атамныя і вадародныя бомбы, падзенняў ракет з тэрмаядзернымі зарадамі ўзрастае. Зусім нядаўна, 4 чэрвеня 1962 года, з-за тэхнічных няспраўнасцей была ўзарвана ў паветры амерыканская ракета «Тор», ядзерная боегалоўка якой упала недзе ў Ціхім акіяне. 19 чэрвеня паўтарылася тая ж гісторыя. Такія факты не могуць не выклікаць самай сур'ёзнай трывогі. Італьянская газета «Джустыцыя» спраявадзіла адзначала: «Раз'юшаны «Тор» мог бы выклікаць сусветную вайну». Усё гэта яшчэ раз пацвярджае, наколькі небяспечны для справы міру атамны псіхоз рэакцыйных мілітарысцкіх колаў Захаду.

Пакуль у арсеналах дзяржаў захоўваюцца і ўзрастаюць запасы смяротнай зброі, пагроза вайны ўзмацняецца. Шлях да сапраўднага міру — гэта ажыццяўленне ўсеагульнага і поўнага раззбраення.

Шаюньныя дэлегаты! Я ведаю, што ў гэтай зале прысутнічаюць людзі самых разнастайных палітычных поглядаў. І яны сабраліся тут не для таго, каб дыскутаваць аб перавагах той ці іншай сацыяльнай сістэмы. Усіх нас прывяло сюды адно жаданне, адно імкненне — выратаваць мір, не дапусціць пажару тэрмаядзернай вайны.

Але на гэтым сусветным форуме нельга не напамінаць аб тым, што агрэсіўныя сілы праводзяць гонку ўзбраенняў, падрыхтоўку да новай сусветнай вайны пад прыкрыццём размоў аб ваеннай пагрозе з боку Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных краін. І міма гэтай злоснай выдумкі прайсці нельга. Я напамню факты, якія ніхто не можа абвергнуць.

У першай сусветнай вайне загінула дзесяць мільянаў, накалечана дваццаць мільянаў чалавек. Хіба камуністы, хіба сацыялістычныя дзяржавы нясуць адказнасць за гэту вайну? Калі яна выбухнула, сацыялістычных дзяржаў на зямлі бычэ не існавала, камуністы не ішлі на чале ўлады ні ў адной краіне.

Другая сусветная вайна забрала амаль пяцьдзсят мільянаў чалавечых жыццяў. Хіба камуністы, хіба сацыялістычныя краіны пачалі гэту вайну? Гэту вайну развязалі — германскі, італьянскі і японскі фашызм, іменна Савецкі Саюз на іх найбольшыя ахвяры, ратуючы чалавечтва ад фашысцкага варварства. Іменна ён унёс найбольшы ўклад у разгром фашызму, у збаўленне народаў ад лагераў смерці, газавых печуў. Майданека і Асвенціма, ад фашысцкага рабства.

А хіба Савецкі Саюз пераварыў Хірасіму і Нагасакі ў Пампею нашага стагоддзя? Тыя, хто зрабіў гэта, як вы ведаеце, знаходзяцца ў іншай частцы свету.

Паглядзім на цяперашні твар свету. Ён пакрыт язвамі ваенных баз. Чые гэта базы? Усім вядома, што яны створаны ЗША і іх саюзнікамі.

А дзе вядзецца прапаганда вайны? Дзе чуюцца заклікі падвергнуць атамнай бамбардзіроўцы тую ці іншую краіну, знішчыць «за якія-небудзь суткі» палавіну яе насельніцтва і тры чвэрці яе прамысловага патэнцыялу? Генерал Туайнінг і кангрэсмен Оліў Ціг, якім належаць гэтыя заклікі, жывуць не ў сацыялістычных краінах. У дзяржавах сацыялістычнай садружнасці, дзе прапаганда вайны забаронена законам, такіх людзей прыцягнулі б да судовай адказнасці.

Заснавальнік Савецкай дзяржавы У. І. Ленін горача марыў аб тым, каб вайна стала немагчымай. Сусветную вайну ён называў найвялікшым злачынствам, поўным разрывам са здабыткамі найноўшай цывілізацыі і культуры. У. І. Ленін папярэджваў, што выкарыстанне магучых заваў тэхнікі для масавага знішчэння мільянаў чалавечых жыццяў і накіраванне ўсіх прадукцыйных сродкаў на служэнне справе вайны немінуча вядзе «да падрыўу саіх умоў існавання чалавечэга грамадства» (Творы, выд. 4, том 27, стар. 386). Сацыялістычныя краіны папярэджваюць чалавечтва аб гэтай небяспецы і актыўна змагаюцца за тое, каб яе прадухліць. Вось шчыра праўда аб пазіцыі сацыялістычных краін, аб пазіцыі камуністаў.

Наша Савецкая дзяржава нарадзілася са славутым ленынскім дэкрэтам аб міры. У. І. Ленін катэгарычна адхіліў прапанову, каб увесці ў эмблему герба Савецкай дзяржавы меч, заявіўшы: «Меч не наша эмблема». Эмблемай Краіны саветаў сталі серп і молат — сімвал мірнай стваральнай працы. Мы стаялі, стаям і будзем стаць на ленынскіх прынцыпах мірнага суіснавання. Гэта адзіная адпавядаючая гістарычным умовам нашага стагоддзя дактрына адносіні паміж дзяржавамі з розным сацыяльным дадам, на аснове якой можна захаваць мір. Незалежна ад таго, што думаюць людзі аб спосабе развязання гэтай іншай грамадскай сістэмы, свет адзіна і непадзельны перад тварам пагрозы тэрмаядзернай катастрофы. Тут усё мы — род чалавечы.

У век ядзернай зброі, у век ракет нельга скончыць з небяспечнай знішчальнай ядзернай вайны, не вырваўшы з коралем, не знішчыўшы сродкаў масавага знішчэння, не забараніўшы ядзернай зброі.

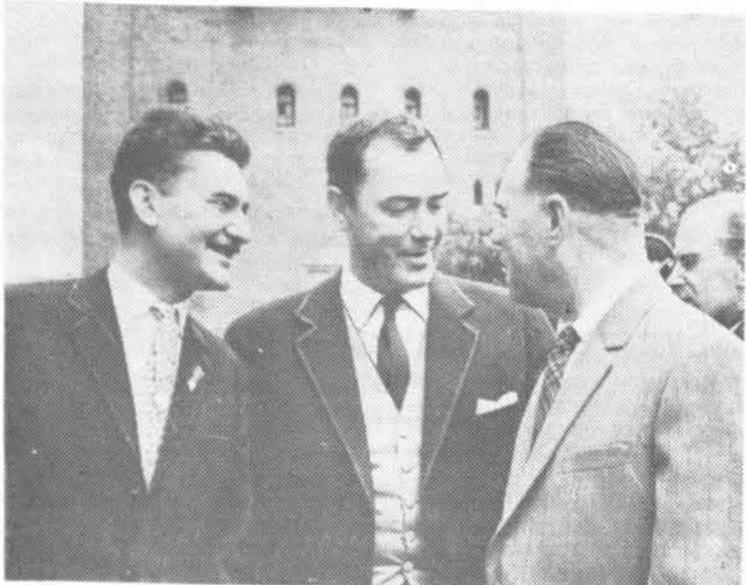
У раззброеным свеце ў адносінах паміж дзяржавамі становіцца немагчымай палітыка «з пазіцыі сілы», «на грані вайны», «атамнага запалохвання». Дозунг усеагульнага і поўнага раззбраення раўназначны дозунг: «Далоў войны паміж народамі, няхай жыве мір!»

Вось чаму барацьба за ўсеагульнае і поўнае раззбраенне становіцца найпершым абавязкам усіх міралюбівых сіл, усіх нацыянальных і міжнародных арганізацый і пльняў, якія выступаюць за захаванне і ўмацаванне міру. Раззбраенне — уладнае патрабаванне нашага часу.

БЕЛАРУСЫ НА КАНГРЭСЕ

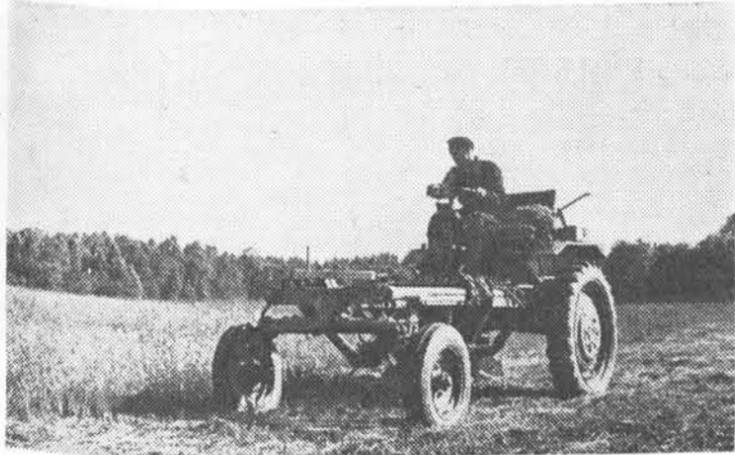
Пятрусь Броўка (злева) з Ірны Плахеткам (Чэхаславакія) і Тэйдж Гунавердэля (Цэйлон)

Пятро Глебка (справа) з дэлегатамі Венгерскай Народнай Рэспублікі.

Старшыня калгаса «За Радзіму» Гомельскай вобласці Палагея Кавалева (у цэнтры) з дэлегаткай Нігерыі Мары Лагерэ і дэлегаткай Японіі Тана Хасаока.

У саўгасе «Белае» Полацкага раёна ідзе сенакос. Добра працуе машыніст В. Адман.

ТРЫ ПАКАЛЕННІ ШЧАСЛІВЫХ

Не так даўно я чуў па радыё, як адзін заходні каментатар вельмі ўжо «ялейным» галасочкам «каменціраваў» Праграму Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. Гэта, маўляў, савецкая прапаганда. З Праграмы нават выпала слова «шчасце».

Слухаў я, слухаў гэты «гала-сок» і падумаў, наколькі выжыталі з розуму гэтыя «каментатары». Справа ж не толькі ў словах «шчасце», «шчаслівыя», хоць, між іншым, гэтых слоў у Праграме Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ёсць ня мала. У другім раздзеле Праграмы «Задачы партыі ў галіне ўздыму матэрыяльнага добрабыту народа» запісана: «Забяспечыць шчаслівае дзяцінства кожнаму дзіцяці — адна з найбольш важных і высакародных задач будаўніцтва камуністычнага грамадства».

Сапраўднае шчасце ўжо даўно збірае з савецкімі людзьмі. Я раскажу вам аб гэтым сапраўдным шчасці савецкіх людзей. Пачну з самога сябе. Я належу да першага пакалення савецкіх людзей, пакалення, на долю якога выпала самае першае шчасце — быць свабоднымі людзьмі, пакалення, перад якім упершыню ў гісторыі Расіі шырока адкрыліся дзверы школ, інстытутаў. Мой бацька быў звычайным селянінам, жыў на Віцебшчыне. У яго было многа дзяцей, а ў жывых цяпер засталася разам са мной пяцёра. Тры мае сястры — настаўніцы. Адна з іх скончыла два факультэты інстытута. Я — журналіст. І ў кожнага з нас ёсць дзеці. Гэта ўжо другое пакаленне савецкіх людзей. Мая старэйшая дачка працуе настаўніцай сярэдняй школы, другая скончыла Ленінградскі ўніверсітэт. Сын пасля заканчэння фізіка-матэматычнага факультэта працягвае завочна вучыцца яшчэ ў ад-

нім інстытуце. Ёсць у мяне і ўнукі. Іх трое. Гэта ўжо трэцяе пакаленне савецкіх людзей. І яно будзе адукаваным таму, што аб гэтым трэцім пакаленні клопаціцца наша Камуністычная партыя. У яе Праграме запісана: «На працягу бліжэйшага дзесяцігоддзя ажыццявіць абавязковую сярэдняю і політэхнічную адзінаціагадовую адукацыю для ўсіх дзяцей школьнага ўзросту».

Я мог бы расказаць і аб тысячках іншых, падобных да майго савецкіх сем'ях. Але прывяду толькі яшчэ адзін прыклад. На Віцебшчыне, у горадзе Сураж, жыве пенсіянер Д. Іпатаў. Нялёгка было яго дзяцінства. Трынаціагадовым хлопчыкам ён застаўся без бацькі і маці — яны памёрлі ад голаду. І хлопчык вымушаны быў пайсці ў пастушкі да паноў. А панскі хлеб нялёгка даваўся, і быў ён вельмі горкі. У грозныя кастрычніцкія дні 1917 года пастух Іпатаў смела стаў пад сцяг рэвалюцыі. Апануты ў салдацкі шынель, ён разам з сябрамі-салдатамі, матросамі, рабочымі і студэнтамі 3 красавіка 1917 года быў на Фінляндскім вакзале ў Петраградзе, бачыў і чуў Уладзіміра Ільіча Леніна. І толькі тады Іпатаў зразумеў, што такое шчасце, да якога Уладзімір Ільіч Ленін, еточы на браневіку, заклікаў працоўных Расіі.

У Іпатава ёсць дзеці. Сын Сяргей мае вышэйшую адукацыю і працуе інжынерам у тым жа горадзе, дзе яго бацька бачыў Ільіча. Настаўніцай працуе дачка Клава. Яна таксама мае вышэйшую адукацыю.

Вось гэта і ёсць тое сапраўднае шчасце, здабытае савецкімі людзьмі яшчэ ў семнацім годзе, шчасце, якое на век падружылася з нашым народам.

Мікола МАКАЕУ.

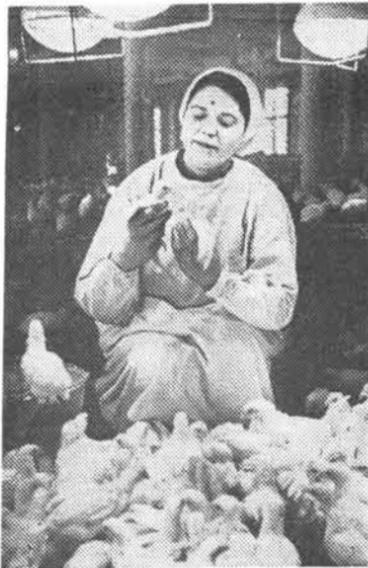
Пераўтвораны край

Цікавым і разнастайным жыццём напоўнены будні жыхароў вёскі Сакалічы. Тут цэнтр калгаса «Шлях да камунізму», які аб'ядноўвае шэсць вёсак. У кожнай з іх раней былі дробныя гаспадаркі. Цяпер арцель налічвае 140 двароў калгаснікаў. Па ўзроўню свайго эканомікі гэты калгас не лічыцца першым у раёне ці ў вобласці, але людзі жывуць тут заможна. За 1961 год калгас атрымаў больш як 110 тысяч рублёў прыбытку. І гэта не дзіўна, бо ў гаспадарцы ёсць 9 трактараў, 6 камбайнаў, 8 аўтамабіляў, дабротныя жывёлагадоўчыя памяшканні, размешчаныя ў розных вёсках. Электрыфікацыя шырока выкарыстоўваецца для гаспадарчых патрэб — падае ваду на фермы, прыводзіць у рух дзiesiąты маторы розных машын. Электраэнергію калгас атрымавае з Клясіцкай ГЭС, пабудаванай недалёка адсюль на рацэ Нішча.

У арцелі каля 40 механізатараў. Яны абслугоўваюць машыны на палях і фермах арцелі. Ёсць аграном і заатэхнік.

Дзеці калгаснікаў Д. Філімонаў, І. Кунько, М. Мацеюка, Р. Кунько, Р. Шэпіла, Л. Самусёнак, Н. Забароўская і іншыя працуюць настаўнікамі, тэхнікамі і медыкамі ў розных кутках краіны. І кожны з іх атрымаў адукацыю, знайшоў сваё месца ў жыцці і асабістае шчасце.

В. БУРАКОУ.

Адна з лепшых працаўніц Віцебскай інкубатарна-пташнікадоўчай станцыі М. Ціжэнава.

«НАПІШЫ, ШТО ЖЫВЁМ ЗАМОЖНА»

Разносячы карэспандэнцыю па вёсцы Гогава, паштальён калгаса «Запаветы Ільіча» Рэгіна Шабовіч не абмінула і дом калгасніка Скрыцкага. З сумкі яна дастала і ўручыла газету падпісчыку. Затым працягнула пісьмо: — Вам, Эдмунд Францавіч, хтосьці піша з-за рубяжа.

«Няўжо брат знайшоўся!» — шчыра ўзрадаваўся Скрыцкі. Доўгі час ён не атрымліваў ніякіх вестак ад Бернарда, які ў 1925 годзе пры панскай Польшчы выехаў на заробкі ў далёкую Аргенціну. Галеча, безмясцельна выгналі чалавек з родных мясцін. Бернард зрэдку пісаў на радзіму.

І вось цяпер пасля доўгіх год маўчання Бернард Скрыцкі прыслаў свайму брату на Пастаўшчыну пісьмо. Нічога не змянілася ў яго жыцці.

«Вестка аб тым, што з далёкай Аргенціны прыйшло пісьмо, неўзабаве абляцела вёску Гогава. Многім хацелася пачуць навіны з так звананага «капіталістычнага раю».

Эдмунд Францавіч Скрыцкі чытаў пісьмо сваім суседзям.

— Будзем пісаць адказ, — уступіў у гутарку Сцяпан Іванавіч Вярбіцкі, — абавязкова перадай прывітанне ад усіх аднавяскоўцаў і ад мяне асабіста!

— Напішы, што мы жывём заможна, — сказаў Іван Скрыцкі.

Так, ёсць аб чым напісаць Эдмунду Франца-

вічу свайму брату ў Аргенціну. Савецкая ўлада дала магчымасць простаму селяніну з вёскі Гогава карыстацца ўсімі правамі. Сын Іван і Альфонс авалодалі рознымі прафесіямі, за вучобу не трэба было плаціць ні капейкі. Сёння Альфонс працуе механікам на новабудуемых Іркуцка. У роднай сельгасарцелі «Запаветы Ільіча» водзіць трактар сын Іван.

А як змяніўся выгляд вёскі за апошнія гады! У кожным доме радыё, электрасвятло. Паміж Савічамі і Гогавам узвышаецца двухпавярховы цагляны будынак сярэдняй школы. Праз некаторы час гэтыя два населеныя пункты сальюцца ў адзін пасёлак — былыя хутаране будуць уздоўж дарогі новай прасторныя дамы. У Савічах ёсць клуб, паштовае аддзяленне, магазін, швейная майстэрня, медыцынскі пункт. Узведзены сцены новага будынка пад сельскую бальніцу.

У далёкую Аргенціну паляцць вестка і аб тым, што цымбалісты, танцоры, спевакі калгаса «Запаветы Ільіча» выступаюць з канцэртамі не толькі ў раёне, але і ў Маладзечна, Віцебску, Мінску.

Радок за радком клаліся на паперу навіны аб тых зменах, якія адбыліся за гады савецкай улады.

Ч. МІРСКІ.

Пастаўскі раён.

Савецкія людзі, натхнёныя рашэннямі XXII з'езда партыі і новай Праграмай КПСС, з небывальным палтычным і працоўным уздымам ажыццяляюць практычныя задачы будаўніцтва камунізму. Гэты ўздым у краіне, як у кроплі вады, адлюстроўвае горад Пінск. На карце нашай Радзімы ён памечан невялікім кружком. Па геаграфічнаму размяшчэнню ён здаецца глухім кутком, згубленым сярод палескіх балот. Але гэта толькі здаецца тым, хто не бывае ў Пінску або наведвае яго толькі ў першыя дні вызвалення горада з-пад улады польскіх паноў. Пінчане нахонт гэтага маюць зусім іншую думку.

Пройдземся па светлых і чыстых вуліцах, і нашаму погляду адкрыцца чароўная панарама старажытнага, але ў той жа час зусім маладога горада.

Гордасцю пінчан з'яўляецца ўступіўшы ў мінулым годзе ў строй завод штучных скуры — адзін з першынаў хімічнай прамысловасці Беларусі. На базе невялікай прамысловай арцелі вырас ліцейна-механічны завод. Пабудаваны новы пенька-завод. З кожным годам павялічваецца вытворчыя магутнасці гэтых прадпрыемстваў. Новы мясакамбінат забяспечвае насельніцтва высакаякаснымі мяснымі прадуктамі.

З аб'яднаннем запалкавай фабрыкі з фанерным заводам фанера-запалкавы камбінат стаў адным з буйнейшых прадпрыемстваў горада, прадукцыя яго разыходзіцца па ўсёй краіне. У бягучым годзе цэхі камбіната будуць капітальна рэканструяваны, зменіцца тэхналагічны працэс вытворчасці фанеры.

У раёне фанера-запалкавага камбіната выраслі шматпавярховыя жылыя карпусы, з'явіліся новыя гандлёвыя прадпрыемствы, аптэка, аддзяленне сувязі, школа-інтэрнат, у якой навучаецца і жыве каля 500 дзяцей. На месцы былой турмы, дзе пры гаспадаранні польскіх паноў пакутавалі палтычныя зняволеныя, пачалося будаўніцтва завода кармавых антыбіётыкаў.

Развіццё прамысловасці ў горадзе добра відаць на прыкладзе таго ж завода штучных скуры. Ужо ў студзені гэтага года завод пачаў працаваць на поўную магутнасць, у паўтара раз павялічыўся аб'ём выпускаемай прадукцыі. Нямогім больш года таму назад быў выпушчаны першы ліст штучнай скуры, а цяпер тут выпускаецца каля 50 назваў вырабаў. У планах завода значнае месца адведзена механізацыі. У галантарэйным цэху, напрыклад, намечана ўстанавіць пяць канвеераў, адзін з якіх ужо залучаны. У перспектыве — асваенне порыстай штучнай скуры на аснове сумешчаных палімераў. Гэта дазволіць намнога павялічыць асартымент, узняць

якасць выпускаемых тавараў. Над вырашэннем гэтай праблемы карпатліва працуюць канструктары і супрацоўнікі заводскай тэхнічнай лабараторыі.

У Пінску многа прадпрыемстваў, дзе калектывы паказваюць высокія ўзоры працы. Выпускаемая імі прадукцыя шырока вядома не толькі ў Беларусі, але і ва ўсёй краіне. Рачныя судны, пабудаваныя на суднабудаўніча-рамонтным заводзе, плаваюць па Волзе, Дняпры, Пячоры і іншых рэках братніх рэспублік. Трыкатажныя вырабы нашых фабрык карыстаюцца вялікім попытам у розных гарадах краіны.

Горад Пінск ужо трэці год саборнічае за званне горада высокапрадукцыйнай працы, узорнага грамадскага парадку і высокай культуры. У гэтым напрамку зроблена ўжо ня мала. Вялікі ўклад у далейшы тэхнічны прагрэс на прадпрыемствах горада ўносяць рацыяналізатары і вынаходнікі. Толькі за 1961 год імі пададзена звыш 1300 рацыяналізатарскіх прапаноў, з якіх 910 укаранілі ў вытворчасць.

Рэканструкцыя горада, будаўніцтва новых прадпрыемстваў, культурна-бытавыя ўстаноў будзе і далей развівацца ва ўсёўзрастаючых маштабах. Побач з гэтым паскоранымі тэмпамі вядзецца будаўніцтва жылля. Толькі з 1945 па 1957 год жылая плошча ў Пінску павялічылася больш чым у тры разы. Асабліва інтэнсіўна разгарнулася жыллёвае і культурна-бытавое будаўніцтва ў апошнія гады. З 1958 па 1961 год у горадзе пабудавана 709 жылых дамоў з карыснай плошчай у 58 984 квадратных метра. З'явілася 11 новых вуліц. Паўтары тысячы сем'яў справілі наваселле.

Цудоўныя перспектывы раскрываюцца перад нашым горадам у недалёкім будучым. Развіццё яго будзе ажыццяўляцца па генеральнаму плану, які распрацоўваецца Белдзяржпраектам. Далейшыя карэнныя змены адбудуцца на заходняй ускраіне горада. Там вырасце жылы мікрараён, размесціцца новыя прадпрыемствы, культурна-бытавыя ўстановы, дзіцячыя сады, яслі, школы, медыцынскія ўстановы.

Карэнным чынам зменіцца плошча імя Леніна, рэканструкцыя якой ужо вядзецца. Тут будзе пабудаваны цэлы ансамбль шматпавярховых жылых дамоў і тэатр.

Пройдзе нямнога часу, і старажытны Пінск, перажыўшы ў сваёй гісторыі ня мала разбуральных войнаў і пакараў, стане адным з прыгажэйшых прамысловых і культурных гарадоў рэспублікі.

І. САЛАВЕЙ,
дэпутат Пінскага
гарадскога Савета
дэпутатаў працоўных.

Пасля аб'яднання

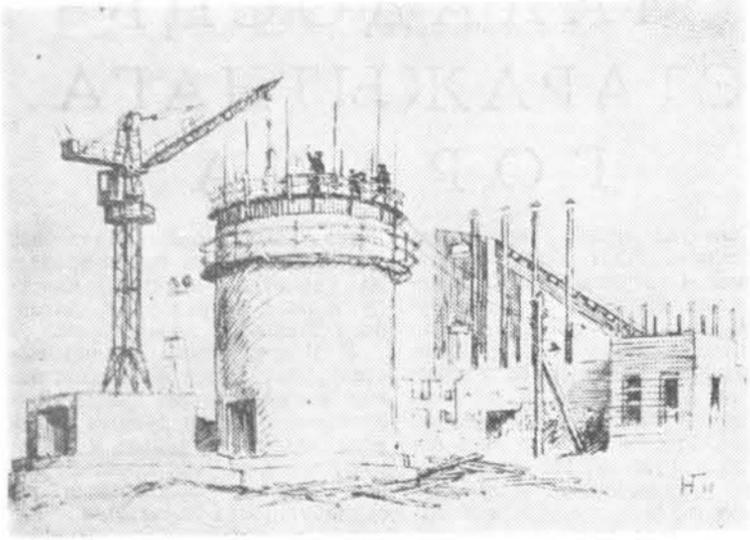
У 1959 годзе тры невялікія калгасы Шумілінскага раёна аб'ядналі ў адну буйную сельгаспадарчую арцель. Калгаснікі далі ёй назву «Рассвет». З таго часу гаспадарка пачала хутка развівацца і цяпер з'яўляецца адной з мацнейшых у раёне. Урадкі збожжавых павялічыліся ўдвая, прыжылася і стала вядучай кармавой культурай кукуруза. У мінулым годзе, напрыклад, кожны яе гектар даў па 620 цэнтнераў зялёнай масы з пачаткам.

Кукуруза дазволіла павялічыць пагалоўе жывёлы, рэзка ўзняць яе прадукцыйнасць. Незапамятнымі сталі і вёскі. Многія калгаснікі пабудавалі сабе новыя дамы з шыфернымі і бляшанымі дахамі. Многія калгаснікі набылі мапеды, матацыклы і швейныя машыны.

Выраслі жывёлагадоўчыя гарадкі, дабротныя памяшканні. У іх падвясныя дарогі, аўтапалкі, у кароўніках зманціраваны даільныя ўстаноўкі. На фермах абсталюваны чырвоныя куткі, дзе заўсёды можна пачытаць свежыя газеты, часопісы, спецыяльную літаратуру.

З кожным годам сціраецца розніца паміж горадам і вёскай. Ужо цяпер у калгасе ёсць новыя, як кажуць, гарадскія прафесіі — механікі, слесары, электрыкі.

А. МУЖАУ.

М. Гуціеў. Будаўніцтва Полацкага нафтаперапрацоўчага.

ШЫРОКІЯ разлогі, праізазняе сонцам ператэскі, пахілыя вербы над ціхімі рачулкамі, гаючыя крыніцы, абмытыя расой сенажаці, казачныя пушчы, бясконцая стужка шляхоў, блакітныя верасы і мядовы чабор—каго не кране сваёй прастатой і сціпласцю беларуская прырода? Незабыўныя пачуцці выклікае веліч неразгаданай і вечнай прыгажосці.

Але не толькі яна вабіць вока мастакоў. Прыгажосць чалавека, прыгажосць справы рук чалавечых—вось новая крыніца іх творчага натхнення.

Цяжка ўявіць цяпер Беларусь без вялікіх гарадоў з цудоўнымі ансамблямі, шырокімі праспектамі, паркамі і скверамі, без заводаў і фабрык—сапраўдных гігантаў прамысловасці, без магутных электрастанцый і высакавольтавых ліній, што крочаць па ўсёй рэспубліцы.

Здайсненне грандыёзных планаў сямігодкі прывядзе да

каліянага камбіната — буйнейшага ў Еўропе прадпрыемства, магутнасць якога вылічаецца мільёнамі тон калійнай і сотнямі тысяч тон спажыванай солі ў год, — прыязджаюць беларускія мастакі Н. Воранаў, У. Стальмашонак, М. Данцыг, Я. Красоўскі, П. Кавалёў, А. Кроль, А. Малішэўскі і многія іншыя.

Галоўнымі героямі іх твораў сталі людзі, якія будуць камуністам.

Шчасце! Яго будуць сваімі ўласнымі рукамі савецкія людзі тут, на старобінскай зямлі, якая вякамі лічылася беднай і бесплоднай. Змяніўся звыклы воку вясковы ландшафт, тут вырас новы горад, горад юнацтва і маладосці—Салігорск.

Карціна мастака М. Данцыга «Я ведаю: горад будзе—Салігорск» лірычна ўвасабляе велічны размах будаўніцтва.

...Ліпеньскае сонца шчодро лье прамені на новыя муры. У пейзаж удала ўпісаны постаці дзяўчат-будаўніц, якія летуценным позіркам глядзяць удалачынь, у будучае. Светлы, сонечны каларыт перадае адчуванне радасці.

Мастакі шукаюць і бачаць «жывапіснасць» не ў рафінаванай прыгажосці, а ў пылу і пяску будоўлі на рабочай пляцоўцы, у рабрыстых стрэлах кранаў, на якіх высёлкамі зліваюцца кроплі сонца, у прыгажосці чалавечай душы.

Галоўнае месца ў іх творчасці займаюць вобразы салігорцаў, смелых і

дужых людзей, якія запалілі над капрамі чырвоныя зоркі славы рабочага класу. Кожны з іх—творца і герой. Партрэты брыгадзіра А. Селіванава (мастак П. Крэхалёў), інжынераў Палыкова (мастак І. Ахрэмчык) і Любімава (мастак У. Стальмашонак), шахцёраў Герасімені (мастак М. Данцыг), Пылківа (мастак Н. Воранаў), праходчыка Рамановіча (мастак А. Паслядовіч) розныя па манеры і тэхніцы выканання, але ўсім ім уласціва імкненне перадаць багаты ўнутраны свет людзей, іх характары.

Далёка за межы рэспублікі пайшла слава і пра вялікую бу-

доўлю сямігодкі—Полацкі нафтаперапрацоўчы завод. Яшчэ не так даўно тут, на ўзбярэжжы Заходняй Дзвіны, гулялі вятры над каларовымі ад кветак лугавінамі, а цяпер над наваколлем сімвалам працы ўзвышаюцца вежы тэрмічнага крэкінга.

Сюды прыязджаюць у творчыя камандзіроўкі С. Каткоў, А. Каржанеўскі, У. Кухараў, Я. Харытоненка, графікі М. Бельскі, М. Гуціеў, П. Дурчын, Але вабяць іх не паэтычныя легенды сёвай мінуўшчыны, не ўнёсеныя лініі старажытных храмаў, не чароўнасць захадаў сонца над Дзвіной, а прыгажосць плённай і руплівай працы палачан.

Шырокім фронтам разгарнуліся тут работы ў 1959 годзе. У асноўным сюды прыехала моладзь—няўрымлівыя рамантыкі, пераемнікі камсамольцаў,

што будавалі Магнітку і Камсамольск-на-Амуры, сучаснікі герояў пакарэння паліны і космасу. Сярыю партрэтаў будаўнікоў нафтабуда стварыў жывапісец Я. Харытоненка. Сярод іх—партрэт камсамольца Віктара Лукомскага, брыгадзіра мюляраў Уладзіміра Стральцова, брыгадзіра Арэхвы. гэтыя работы вызначаюцца ўдалым кампазіцыйным рашэннем, мяккім цёплым каларытам.

Асабліва цікавыя графічныя работы. Графіка—самы збадзённы і баявы жанр выяўленчага мастацтва, які хутка адгукаецца на падзеі наўсядзённага жыцця, у звычайных фактах выяўляе глыбокі змест пэўнай жыццёвай з'явы.

Каля 150 эцюдаў, замалёвак, накідаў з натуры зрабілі на нафтабудоўце графікі М. Гуціеў і М. Бельскі. Вось, напрыклад, адзін з малюнкаў: перадавая брыгада Івана Фіркава ўзводзіць вежу для цэменту. З будаўнічай пляцоўкі адкрываецца велічная панарама: лес жалезабетонных слупоў, комплексны разнастайных складаных канструкцый, стрэлы вежавых кранаў... гэты новы для сучаснай Беларусі краявід уарушае, ён асаціруецца з веліччу чалавечага духу.

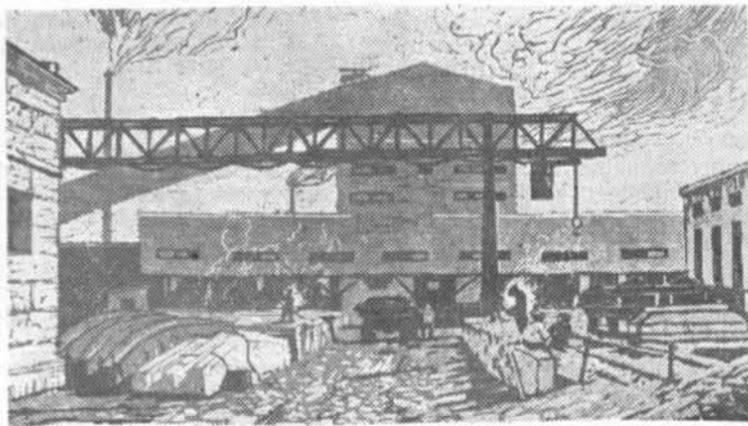
Удала вырашае задаччу паказу індустрыяльнага пейзажу малады мастак І. Немагай у гравюры «Дарога на нафтабудоў».

Новае ў жыцці Палесся, якое раней мела сумную славу края непраходных багнішчаў і балот, адкуль людзі ішлі ў свет за скарынкай хлеба, натхніла мастакоў І. Стасевіча, У. Мінейку, П. Дурчына, І. Фецісава, В. Шыкіна, І. Рудчыка і іншых на стварэнне светлых, радасных твораў аб гераічнай працы палешукоў. Тут запаліліся агні буйнейшых электрастанцый рэспублікі Васілевіцкай і Бярозаўскай ДРЭС.

І зноў мастакоў цікавяць людзі. Вось выхалпены з самога жыцця персанажы—майстар Сідарэнка (мастак І. Стасевіч), арматуршчыца Зарэмская (мастак І. Стасевіч) і многія іншыя.

Многа цікавых і змястоўных работ зроблена беларускімі мастакамі на будоўлях сямігодкі. Падрабязна аб іх раскажваецца ў альбоме «Беларускія мастакі на будоўлях сямігодкі» з мноствам каларовых і тонавых рэпрадукцый, які рыхтуецца да выдання Дзяржаўным выдавецтвам БССР.

Т. СВЯТКОўСКАЯ.

Святкаванне купалаўскага юбілею ў братняй Літве

Шырока адзначылі 80-ую гадавіну з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Янкі Купалы нашы суседзі літоўцы.

Адрываючы лісток літоўскага календара за 7 ліпеня 1962 года, мы чытаем: «80 год з дня нараджэння Янкі Купалы, выдатнага беларускага савецкага паэта. Памёр у 1942 г.» На адвароце лістка змешчаны вершы Я. Купалы «А хто там ідзе?» у перакладзе на літоўскую мову.

Гэтую ж дату 7 ліпеня адзначыла Літоўскае радыё. А гадзіне 10-й яно зрабіла цікавую, удала апрацаваную перадачу аб жыцці і творчасці Янкі Купалы. Перадача была ілюстравана вершамі паэта. Літоўскі слухач пачуў у прыгожым перакладзе, апроч верша «А хто там ідзе?», вершы «Ворагам Беларускай», «Алеся», «Партызаны» і іншыя.

Вечарам віленская студыя тэлебачання таксама ўключыла ў праграму перадачу пра слаўнага Янку Купала.

Штодзённая газеты «Ціеса» («Прайда»), «Савецкая Літва», «Вячэрнія навіны», «Чырвоны штандар», а таксама «Літаратура ір мянас» («Літаратура і мастацтва») надрукавалі артыкулы, прысвечаныя беларускаму юбілею. Цікава, прыязна і цёпла напісаны народным паэтам Літвы Тэафілісам Цільвіцісам артыкул-успаміны «Тры сустрэчы з Янкам Купалам». Надрукаваны ён у «Ціесе». «Савецкая Літва» змясціла

цікавы, сардэчны і паэтычны артыкул пра Купала «Песня Купалы». Да 80-годдзя з дня нараджэння народнага паэта Беларусі, пра Мікалая Рылякава, Гісторык, публіцыст літаратурны дзеяч і мастацтвазнавец, заадычкі рукапіснага аддзела бібліятэкі Акадэміі навук Літоўскай ССР Уладас Абрамавічус змясціў на старонках органа Саюза пісьменнікаў Літвы, у газеце «Літаратура ір мянас» багаты змест біяграфічнымі данымі артыкул пра народнага паэта Беларусі «Янка Купала і Вільня». Артыкул строга, проста і шырока напісаны. У тым жа нумары літоўскай газеты «Літаратура і мастацтва» знаходзім у хроніцы кароткія інфармацыйныя пра перавоз з Масквы ў Мінск урны з прахам Купалы.

Газета «Вячэрнія навіны» якая выходзіць шматтысячным тыражом на літоўскай і рускай мовах, змясціла цікавы інфармацыйны артыкул пра пераклады твораў Янкі Купалы на розныя нацыянальныя мовы народаў Саюза ССР.

Многія бібліятэкі літоўскай рэспублікі арганізавалі юбілейныя выставкі твораў Янкі Купалы. Так, цэнтральная бібліятэка Акадэміі навук Літоўскай ССР арганізавала ў сваім цэнтральным будынку ў Вільнюсе прыгожую выставку твораў Купалы.

Іван ШУТОВІЧ.

г. Вільнюс.

Крылы над Афрыкай

Пад крыламі самалёта «ІЛ-18», які завяршыў вялікі тэхнічны рэйс у Заходнюю Афрыку, пранеслася амаль 25 тысяч кіламетраў. Закончан палёт па маршруту Масква — Белград — Рабат — Канакры — Акра — Бамака. Лётчыкі В. Ларыёнаў і Ю. Серада прыземліліся ў Маскве. Спецыялісты Аэрафлоту на чале з кіраўніком дэлегацыі В. Башкіравым абмеркавалі вынікі першага рэйса па заходне-афрыканскай трасе. Вопытныя лётчыкі, інжынеры, метэаролагі азнаёміліся з умовамі

палёту па новаму маршруту. Былі паспяхова завершаны перагаворы з кіраўнікамі грамадзянскай авіяцыі і авіякампаніяў палі дзяржаў. Усюды—у Югандаві, Марока, Гвінеі, Гане і Малаві—савецкія лётчыкі сустралі цёплы гасцінны прыём.

Хутка будуць адкрыты рагулярныя пасажырскія зносіны па паветранай лініі Масква — Акра. Новая траса дазволіць яшчэ больш умацаваць сяброўскія сувязі з маладымі краінамі Афрыкі.

Вялікая эканомія

МІНСК. Толькі ў гэтым годзе на Мінскім трактарным заводзе ўкаранёна некалькі сот тэхнічных новаўвядзенняў, распрацаваных заводскімі рацыяналізатарамі. Па прапанове групы вынаходнікаў ас-

воены выпуск новага механізма, які выкарыстоўваецца пры рабоце на ворыве з навясным плугам і культыватарам. Яго ўжыванне дае 4 мільёны рублёў эканоміі ў год.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па серадах — ад 21 гадзіны 30 мінут па Грынвічу, або ад 22 гадзіны 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 31 метр (ці 9520 кілагерцаў) і на хвалі 41 метр (ці 7380 кілагерцаў);

па нядзелях — ад 7 гадзін раніцы па Грынвічу, або ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалях 30,83 метра і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу з 19.30 да 20.30 на хвалі 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9665 кілагерцаў) і на хвалі 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалях 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9665 кілагерцаў) і на хвалі 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Радыё і лас Радзіё».

ДА ўВАГІ ЧЫТАЧОЎ

Акрамя радыёперадач Камітэта за вяртанне на Радзімі і развіццё культурных сувязей з суайчыннікамі, слухайце перадачы Беларускага радыё з Мінска для суайчыннікаў, якія жывуць у краінах Заходняй Еўропы.

Гэтыя перадачы адбываюцца кожны дзень ад 9 гадзін 30 мінут вечара па Грынвічу (ад 10 гадзін 30 мінут вечара па сярэднеўрапейскаму часу) на хвалі 31 метр (9520 кілагерцаў) і на хвалі 41 метр (7380) кілагерцаў.

Дарэгі землякі! Слухайце радыё!

І. Фецісаў. Партрэт Рамановіч (Бярозаўская ДРЭС).

буйнага росквіту эканомікі і культуры нашай краіны. Неўзабаве пачне працаваць на поўную магутнасць Васілевіцкая ДРЭС, якая забяспечыць электраэнергіяй многія гарады і вёскі рэспублікі. Будзе ўвядзена ў эксплуатацыю Бярозаўская ДРЭС—буйнейшая электрастанцыя ў Еўропе, што працуе на торфе. З далёкай Волгі пракладваецца нафтаправод, а ў старажытным, аваяным легендамі Полацку будзеца нафтаперапрацоўчы завод. Манументальныя капры салігорскіх шахтаў сталі ўвасабленнем новай Беларусі.

Пільна ўглядаюцца ў жыццё беларускія мастакі, яны адчуваюць гордасць за справы савецкіх людзей, што ўласнымі рукамі змянілі аблічча роднай зямлі.

Творы мастакоў—пейзажы, жанравыя карціны, партрэты, шматлікія замалёўкі, эцюды, накіды, скульптуры, зробленыя на будоўлях сямігодкі, з'яўляюцца своеасаблівым рэпартажам аб сённяшнім дні аб кроках у камунізм. Яны данясуць да людзей будучыні адбітак на-